ਸ਼ੇਖ ਫ਼ਰੀਦ - ਸਬਦ ੮੬

ਫਰੀਦਾ ਉਮਰ ਸੁਹਾਵੜੀ ਸੰਗਿ ਸੁਵੰਨੜੀ ਦੇਹ ॥

ਸਲੋਕ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ੧੩੮੨

ਫਰੀਦਾ ਉਮਰ ਸੁਹਾਵੜੀ ਸੰਗਿ ਸੁਵੰਨੜੀ ਦੇਹ ॥
ਵਿਰਲੇ ਕੇਈ ਪਾਈਅਨਿ ਜਿੰਨ੍ਾ ਪਿਆਰੇ ਨੇਹ ॥੮੩॥

ਸਾਰ: ਹੋਂਦ ਅਨਮੋਲ ਹੈ; ਇਹ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਮਾਨ ਰੂਪ ਰਾਹੀਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੀਆਂ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਮਨ ਕੁਦਰਤ, ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਅਣਗਿਣਤ ਪ੍ਰਗਟਾਵਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਦਰਪਣ ਵਾਂਗ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਚੇਤਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਣਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਯਾਤਰੀ ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਿਵੇਂ ਹਰ ਪਲ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੂਝ ਨੂੰ ਗੂੜ੍ਹ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਂਦ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖੇਡ ਵਿਚ ਸੁਚੇਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਭਾਗੀਦਾਰ ਬਣਨ ਦੀ ਸੱਦ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਫਰੀਦਾ ਉਮਰ ਸੁਹਾਵੜੀ ਸੰਗਿ ਸੁਵੰਨੜੀ ਦੇਹ ॥
ਹੇ ਫਰੀਦ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਅਨੰਦਦਾਇਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਕ ਕੀਮਤੀ, ਸੁਹਾਵਣੇ ਸਰੀਰ ਵਜੋਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਤੱਥ ਹੋਂਦ ਦੀ ਅਨਮੋਲਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਵਿਰਲੇ ਕੇਈ ਪਾਈਅਨਿ ਜਿੰਨ੍ਾ ਪਿਆਰੇ ਨੇਹ ॥੮੩॥
ਇਸ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਰਲੇ ਜੋ ਪਿਆਰੀ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਹਕੀਕਤ ਲਈ ਪਿਆਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਭਾਵ ਅੰਤਰੀਵੀ ਸੰਬੰਧ ਦੀ ਦੁਰਲੱਭਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਸ ਅਨੁਭਵ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। (੮੩)

ਤੱਤ: ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ, ਸ਼ੇਖ ਫ਼ਰੀਦ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਤਵੱਜੋ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅੰਤਰੀਵੀ ਜੁੜਾਵ ਬਹੁਤ ਵਿਰਲਾ ਹੈ; ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਾਹਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਮਸਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਆਪਣੇ ਅੰਤਰੀਵੀ ਧੁਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਅਣਜਾਣ। ਉਹ ਸੋਚਦੇ, ਬੋਲਦੇ ਅਤੇ ਕਰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਦੇ

ਤੱਤਸਾਰ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਰੁਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਘਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਨ੍ਹਾਂ, ਇਸਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਿਤਾਉਣ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਅੰਤਰੀਵੀ ਨੇੜਤਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹਰ ਇਕ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕ ਇਸਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਦੁਰਲੱਭਤਾ ਅਜਿਹੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਅਨਮੋਲ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ: ਉਹ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਬਦ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਨਇੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਅਮਰਦੀਪ ਸਿੰਘ

Oneness In Diversity Research Foundation
ਵੈੱਬਸਾਈਟ: **OnenessInDiversity.com**

ਈਮੇਲ: **onenessindiversityfoundation@gmail.com**